

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 9. septembra 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 1 ods. 2 a článok 49 — Súdna právomoc a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach — Vylúčené veci — Rodinné právo — Nariadenie (ES) č. 2201/2003 — Článok 47 ods. 1 — Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov vo veciach rodičovských práv a povinností — Rozhodnutie o práve styku, v ktorom je uložená pokuta — Vymáhanie pokuty“

Vo veci C-4/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Korkein oikeus (Fínsko) z 31. decembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 6. januára 2014, ktorý súvisí s konaním:

Christophe Bohez

proti

Ingrid Wiertzovej,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia S. Rodin, E. Levits, M. Berger (spravodajkyňa) a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. januára 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Ch. Bohez, v zastúpení: L. Koskenvuo, asianajaja,
- fínska vláda, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,
- španielska vláda, v zastúpení: L. Banciella Rodríguez-Miñón, splnomocnený zástupca,
- litovská vláda, v zastúpení: D. Kriaučiūnas a R. Dzikovič, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: A.-M. Rouchaud-Joët a E. Paasivirta, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: fínčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. apríla 2015,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 2 a článku 49 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42), ako aj článku 47 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú pán Bohez a pani Wiertz a ktorý sa týka vymáhania pokuty stanovenej v rozhodnutí vydanom belgickým súdom na účely zabezpečenia vykonateľnosti práva styku pána Boheza s jeho deťmi, ktoré mu bolo priznané, vo Fínsku.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 44/2001

- 3 Článok 1 ods. 1 a 2 nariadenia č. 44/2001, ktorý sa týka jeho pôsobnosti, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. ...

2. Nariadenie sa neuplatní na:

- a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo zvetu alebo zo zákona;

...“

- 4 Článok 45 ods. 2 tohto nariadenia, vložený do kapitoly III, nazvanej „Uznávanie a výkon“, stanovuje:

„Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.“

- 5 Článok 49 uvedeného nariadenia, obsiahnutý v tej istej kapitole III, stanovuje:

„Cudzí rozsudok, ktorým sa ukladá pokuta, je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku platby určili s konečnou platnosťou súdy štátu pôvodu.“

Nariadenie č. 2201/2003

- 6 Nariadenie č. 2201/2003 zrušilo a nahradilo nariadenie Rady (ES) č. 1347/2000 z 29. mája 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností k spoločným deťom manželov (Ú. v. ES L 160, s. 19; Mim. vyd. 19/001, s. 209).

- 7 Odôvodnenie 2 nariadenia č. 2201/2003 pripomína, že zásada vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí je základom na vytvorenie skutočného priestoru spravodlivosti a právo styku s dieťaťom sa označilo ako priorita.
- 8 Článok 1 tohto nariadenia definuje rozsah jeho pôsobnosti takto:
- „1. Toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na:
- ...
- b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.
2. Záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä:
- a) opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom,
- ...“
- 9 Podľa článku 26 uvedeného nariadenia „za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej“.
- 10 Pokiaľ ide o vykonateľnosť rozhodnutí týkajúcich sa práva styku, článok 28 ods. 1 toho istého nariadenia stanovuje:
- „Rozsudok o výkone rodičovských práv a povinností k dieťaťu vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v tomto členskom štáte a ktorý bol doručený, sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.“
- 11 Za určitých okolností sa na rozhodnutia týkajúce sa práva styku vzťahuje režim automatickej vykonateľnosti. Článok 41 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 2201/2003 v tejto súvislosti stanovuje:
- „Právo styku..., priznané vykonateľným rozsudkom vydaným v členskom štáte, sa uznáva a je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľné a bez možnosti namietat proti jeho uznaniu, ak bol rozsudok osvedčený v členskom štáte pôvodu podľa odseku 2.“
- 12 Článok 47 ods. 1 tohto nariadenia spresňuje, že vykonanie sa riadi právnym poriadkom členského štátu výkonu.

Vnútroštátne právo

Belgické právo

- 13 V belgickom práve pokutu upravujú články 1385a až 1385g Súdneho poriadku. Podľa článku 1385a tohto poriadku:
- „Súd môže na návrh účastníka konania uložiť druhému účastníkovi konania pre prípad, ak nedôjde k splneniu hlavnej povinnosti, povinnosť zaplatiť peňažnú sumu nazývanú pokuta bez toho, aby bol dotknutý prípadný nárok na náhradu škody. ...“

14 Podľa článku 1385b uvedeného poriadku:

„Súd môže stanoviť pokutu buď ako jednorazovú sumu, alebo ako sumu určenú časovou jednotkou alebo porušením povinnosti. V týchto dvoch posledných uvedených prípadoch súd môže určiť aj sumu, po ktorej prekročení povinnosť platiť pokuty stráca účinnosť.“

15 Podľa článku 1385c toho istého poriadku exekučným titulom, ktorý umožňuje vymáhať pokutu, je súdne rozhodnutie, ktorým sa pokuta ukladá, a oprávnený sa nemusí pred výkonom rozhodnutia domáhať určenia výšky pokuty.

16 Oprávnený znáša dôkazné bremeno splnenia podmienok vymožitelnosti pokuty. V prípade, ak povinný uplatní námietky, oprávnený musí preukázať, že namietaná povinnosť nie je splnená. Prináleží teda súdu, ktorý rozhoduje o výkone rozhodnutia, aby posúdil, či sú podmienky vymožitelnosti pokuty splnené.

Fínske právo

17 Vo fínskom práve pokutu uloženú na zabezpečenie vykonateľnosti práva styku upravuje zákon o výkone rozhodnutí týkajúcich sa opatrovníckeho práva a práva styku (lapsen huoltoja ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki, ďalej len „TpL“), ako aj zákon o pokutách (uhkasakkolaki).

18 Na základe § 16 ods. 2 TpL súd, ktorý po vyhlásení rozhodnutia o práve styku rozhoduje o výkone tohto práva, môže uložiť povinnému v konaní o výkone rozhodnutia povinnosť splniť rozhodnutie pod hrozbou pokuty.

19 Podľa § 18 ods. 1 a 2 TpL sa pokuta stanovuje spravidla ako jednorazová suma. Ak to odôvodňujú okolnosti, pokutu možno stanoviť vo forme spočítavaných súm.

20 Pokuta sa vždy musí zaplatiť štátu, a nie druhému účastníkovi konania.

21 Podľa § 19 ods. 1 a 2 TpL na základe ďalšieho návrhu môže súd nariadiť zaplatenie pokuty, ktorá bola stanovená, ak rozhodne, že tento návrh je dôvodný. Zaplatenie pokuty nemožno nariadiť, ak povinný preukáže, že mal oprávnený dôvod na nesplnenie povinnosti, alebo ak k splneniu povinnosti medzičasom došlo.

22 § 11 zákona o pokutách oprávňuje súd znížiť sumu pokuty, ktorá sa má zaplatiť, v porovnaní s pôvodne stanovenou sumou, ak bola hlavná povinnosť v podstatnej časti splnená, ak došlo k podstatnému zníženiu platobnej schopnosti povinného alebo ak existuje iný oprávnený dôvod.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

23 Pán Bohez a pani Wiertz uzavreli manželstvo v Belgicku v roku 1997 a z tohto manželstva sa narodili dve deti. Manželstvo bolo rozvedené v roku 2005 a pani Wiertz sa odsťahovala do Fínska.

24 Dňa 28. marca 2007 Rechtbank van eerste aanleg te Gent (Súd prvého stupňa v Gente, Belgicko) vydal rozhodnutie o opatrovníckom práve, bydlisku, práve styku a výživnom týkajúcom sa týchto detí (ďalej len „rozhodnutie z 28. marca 2007“). Vo svojom rozhodnutí tiež uložil pokutu na zabezpečenie vykonateľnosti práva styku priznaného pánovi Bohezovi, stanovenú na 1 000 eur na dieťa za každý deň, v ktorý mu dieťa nebolo odovzdané. Maximálna suma pokuty bola stanovená na 25 000 eur.

- 25 Pred fínskymi súdmi pán Bohez žiadal, aby pani Wiertzovej uložili povinnosť zaplatiť mu pokutu uloženú v rozhodnutí z 28. marca 2007, alebo aby vyhlásili toto rozhodnutie za vykonateľné vo Fínsku. Na podporu svojho návrhu v konaní pred Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (Súd prvého stupňa v Itä Uusimaa, Fínsko) uviedol, že sa neuskutočnili mnohé návštevy, takže sa už dosiahla maximálna suma pokuty stanovená v tomto rozhodnutí. Vychádzajúc zo skutočnosti, že v belgickom práve vymáhanie pokuty uskutočňujú priamo exekučné orgány bez toho, aby bolo potrebné nové súdne konanie, pán Bohez sa domnieval, že jeho návrh treba považovať za návrh na vymoženie vymáhateľnej peňažnej pohľadávky, ktorý z tohto dôvodu spadá do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001.
- 26 Pani Wiertz namietala, že jej povinnosť zaplatiť pokutu nebola s konečnou platnosťou potvrdená belgickým súdom, a preto rozhodnutie z 28. marca 2007 nie je vykonateľné. Nijaký orgán nekonštatoval existenciu pochybení, ktoré by mohli viesť k vzniku povinnosti zaplatiť pokutu.
- 27 Vo svojom rozhodnutí z 8. marca 2012 Itä-Uudenmaan käräjäoikeus konštatoval, že návrh sa netýka výkonu rozhodnutia o práve styku, ale len vymáhania pokuty uloženej na zabezpečenie vykonateľnosti uvedeného rozhodnutia. Z toho vyvodil, že tento návrh vzhľadom na to, že sa týka výkonu rozhodnutia, ktorým bol stanovený peňažný záväzok, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001. Itä-Uudenmaan käräjäoikeus však poukázal na to, že rozhodnutie z 28. marca 2007 v rozpore s požiadavkami článku 49 tohto nariadenia stanovuje len opakovanú pokutu, ktorej konečná výška nebola stanovená, a preto vyhlásil návrh, ktorý podal pán Bohez, za neprípustný.
- 28 Helsingin hovioikeus (Odvolací súd v Helsinkách) pri rozhodovaní o odvolaní, ktoré podal pán Bohez, vo svojom rozhodnutí zo 16. augusta 2012 potvrdil neprípustnosť návrhu. Odôvodnenie, na ktorom je založené toto rozhodnutie, však vychádza z odlišnej analýzy, než je analýza prvostupňového súdu. Helsingin hovioikeus konštatoval, že návrh, ktorý podal pán Bohez, patrí do rámca výkonu rozhodnutia o práve styku, avšak rozhodol, že vzhľadom na článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 sa na tento návrh nevzťahuje toto nariadenie, ale nariadenie č. 2201/2003. Preto vykonanie v prejednávanej príhode v súlade s článkom 47 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 upravuje fínske právo, teda Tpl.
- 29 Pán Bohez podal kasačný opravný prostriedok na Korkein oikeus (Najvyšší súd), pričom navrhol zrušiť rozhodnutie Helsingin hovioikeus zo 16. augusta 2012 a zopakoval svoje prvostupňové žalobné návrhy.
- 30 Za týchto podmienok sa Korkein oikeus rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 1 ods. 2 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že spory, v ktorých ide o vymáhanie pokuty, ktorá bola uložená v rozhodnutí týkajúcom sa opatrovníckeho práva alebo práva styku na účely zabezpečenia vykonateľnosti hlavnej povinnosti, nespádajú do pôsobnosti uvedeného nariadenia?
 2. Ak spory uvedené v predchádzajúcej otázke spadajú do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, má sa článok 49 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že pokuta stanovená za každý deň, ktorá je v členskom štáte pôvodu vykonateľná priamo v stanovenej výške, ktorej konečná výška sa však môže meniť na základe návrhu alebo tvrdení povinného, je v [inom] členskom štáte vykonateľná až vtedy, keď sa v členskom štáte pôvodu osobitne určí jej konečná výška?
 3. Ak vyššie uvedené spory nespádajú do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, má sa článok 47 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 vykladať v tom zmysle, že na opatrenia na zabezpečenie vykonateľnosti rozhodnutí, ktoré sa týkajú opatrovníckeho práva a práva styku, sa vzťahuje vykonávacie konanie v zmysle tohto ustanovenia, teda vykonávacie konanie, ktoré sa riadi právnym poriadkom členského štátu výkonu, alebo ich možno považovať za neoddeliteľnú súčasť rozhodnutia o opatrovníckom práve a práve styku, ktoré je podľa nariadenia č. 2201/2003 priamo vykonateľné v tomto inom členskom štáte?

4. Keď sa navrhuje vymáhanie pokuty v inom členskom štáte, musí sa žiadať, aby sa v členskom štáte pôvodu osobitne stanovila konečná výška uvedenej pokuty, a to aj vtedy, keď sa v rámci tohto vymáhania neuplatní nariadenie č. 44/2001?
5. Ak je pokuta uložená na účely zabezpečenia vykonateľnosti práva styku vykonateľná v inom členskom štáte bez toho, aby v členskom štáte pôvodu bola osobitne s konečnou platnosťou stanovená výška vymáhateľnej pokuty,
 - a) je napriek tomu podmienkou vymáhania pokuty posúdenie toho, či bolo právo styku porušené z dôvodov, ktorých zohľadnenie bolo vzhľadom na zabezpečenie práv dieťaťa nevyhnutné, a
 - b) ak áno, ktorý súd je príslušný na posúdenie týchto okolností, presnejšie povedané,
 - i) je právomoc súdu štátu výkonu vždy obmedzená len na posúdenie toho, či sa údajné porušenie práva styku zakladalo na dôvode, ktorý výslovne vyplýva z rozhodnutia vo veci samej, alebo
 - ii) vyplýva z práv dieťaťa chránených v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), že súd štátu výkonu má rozsiahlejšiu právomoc alebo povinnosť posúdiť, či bolo právo styku porušené z dôvodov, ktorých zohľadnenie bolo nevyhnutné na ochranu práv dieťaťa?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 31 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 1 nariadenia č. 44/2001 má vykladať v tom zmysle, že toto nariadenie sa uplatňuje v jednom členskom štáte na vymáhanie pokuty, ktorá bola uložená v rozhodnutí vyhlásenom v inom členskom štáte, týkajúcom sa opatrovníckeho práva a práva styku na účely zabezpečenia vykonateľnosti práva styku zo strany držiteľa opatrovníckeho práva.
- 32 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že pôsobnosť nariadenia č. 44/2001 sa obmedzuje na pojem „občianske a obchodné veci“. Táto pôsobnosť je určená predovšetkým v závislosti od skutočností, ktoré charakterizujú povahu právnych vzťahov medzi stranami sporu, resp. predmetom tohto sporu (pozri rozsudok *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 33 Konkrétnejšie, pokiaľ ide o predbežné opatrenia, Súdny dvor zastáva názor, že ich zahrnutie do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 je určené nie ich vlastnou povahou, ale povahou práv, ktorých ochranu zaručujú (pozri rozsudok *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 34 V súvislosti s výkonom rozhodnutia zaväzujúceho na zaplatenie pokuty, uloženého súdom jedného členského štátu na účely zabezpečenia dodržania zákazu vydaného v rozhodnutí vyhlásenom v tomto členskom štáte v občianskych a obchodných veciach, v inom členskom štáte, Súdny dvor spresnil, že povaha tohto práva, ktoré sa má vykonať, závisí od povahy subjektívneho práva, pri ktorého porušení bol nariadený výkon rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 42).

- 35 V prejednávanej veci z článku 1385a belgického súdneho poriadku, na základe ktorého súd štátu pôvodu určil predmetnú pokutu v konaní vo veci samej, vyplýva, že toto opatrenie sa chápe ako uloženie povinnosti zaplatiť peňažnú sumu na základe návrhu jedného účastníka druhému účastníkovi v prípade, ak si tento druhý účastník nesplní hlavnú povinnosť, ktorú má. Z toho vyplýva, že pokuta má akcesorickú povahu vo vzťahu k tejto hlavnej povinnosti.
- 36 Okrem toho zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pokuta sporná v konaní vo veci samej má za cieľ zaručiť vykonateľnosť práva styku priznaného v tom istom rozhodnutí súdom štátu pôvodu. Táto pokuta má za cieľ vyvinúť finančný tlak na osobu, ktorá má opatrovnícke právo k dieťaťu, aby spolupracovala pri výkone práva styku.
- 37 Článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 výslovne vylučuje z pôsobnosti tohto nariadenia osobný stav fyzických osôb, čo je pojem, ktorý zahŕňa výkon rodičovských práv a povinností k dieťaťu.
- 38 Z dôvodu tohto vylúčenia a práve na vyplnenie tejto medzery boli následne prijaté nariadenia č. 1347/2000 a 2201/2003, ktorých pôsobnosť sa vzťahuje najmä na otázky rodičovských práv a povinností. Medzi tieto otázky patrí, ako to spresňuje článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 2201/2003, opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom.
- 39 Za týchto okolností treba konštatovať, že pokuta, ktorej vymáhanie sa žiada v konaní vo veci samej, je akcesorickým opatrením, ktorého účelom je zabezpečiť vykonateľnosť práva nepatriaceho do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, ale do pôsobnosti nariadenia č. 2201/2003.
- 40 Na prvú otázku preto treba odpovedať, že článok 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že toto nariadenie sa neuplatňuje v jednom členskom štáte na vymáhanie pokuty, ktorá bola uložená v rozhodnutí vyhlásenom v inom členskom štáte, týkajúcom sa opatrovníckeho práva a práva styku na účely zabezpečenia vykonateľnosti tohto práva styku zo strany držiteľa opatrovníckeho práva.

O druhej otázke

- 41 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku netreba odpovedať na druhú otázku.

O tretej otázke

- 42 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či vymáhanie pokuty uloženej súdom členského štátu pôvodu, ktorý rozhodol vo veci samej o práve styku s dieťaťom, na účely vykonateľnosti tohto práva treba považovať za patriace pod vykonanie práva styku, ktoré sa podľa článku 47 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 riadi právnym vnútroštátnym právnym poriadkom, alebo ho treba považovať za patriace do rovnakého režimu ako právo styku, ktoré zabezpečuje, a z tohto dôvodu musí byť vyhlásené za vykonateľné podľa pravidiel definovaných nariadením č. 2201/2003.
- 43 Ako to zdôrazňuje odôvodnenie 2 nariadenia č. 2201/2003, vzájomné uznávanie rozhodnutí týkajúcich sa práva styku s dieťaťom sa označilo ako priorita v rámci priestoru spravodlivosti Európskej únie. Z dôvodu, že sa považujú za mimoriadne dôležité, tieto rozhodnutia patria pod osobitný režim. Nariadenie č. 2201/2003 vo svojom článku 28 ods. 1 a článku 41 ods. 1 stanovuje režim zjednodušeného, až automatického vykonávania, ktorý vychádza zo zásady vzájomnej dôvery.
- 44 Z dôvodu tejto vzájomnej dôvery a podľa článku 26 uvedeného nariadenia sa tieto rozhodnutia nesmú skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.
- 45 V prejednávanej veci pokuta, ktorej vymáhanie sa žiada v rámci konania vo veci samej, bola uložená súdom príslušným podľa nariadenia č. 2201/2003 pri rozhodovaní vo veci samotného práva styku s dieťaťom.

- 46 Je pravda, že na rozdiel od nariadenia č. 44/2001 nariadenie č. 2201/2003, rovnako ako jeho predchodca nariadenie č. 1347/2000, neobsahuje pravidlo týkajúce sa pokút. Ako však uvádza Európska komisia, zo skutočnosti, že táto otázka nebola pri vypracovaní týchto nariadení prejednaná, nemožno vyvodiť, že úmyslom normotvorcu Únie bolo vylúčiť vymáhanie pokuty z pôsobnosti týchto nariadení. Takéto opatrenie, keďže prispieva k rešpektovaniu rozhodnutí vydaných pri uplatnení týchto nariadení v oblasti práva styku s dieťaťom, prispieva k cieľu efektívnosti, ktorý nariadenie č. 2201/2003 sleduje.
- 47 Ako bolo uvedené v bode 35 tohto rozsudku, pokuta sporná v konaní vo veci samej má iba akcesorickú povahu vo vzťahu k hlavnej povinnosti, ktorú zabezpečuje, a to povinnosti rodiča, ktorému bolo priznané opatrovnícke právo, spolupracovať pri výkone práva styku s dieťaťom podľa pravidiel stanovených súdom štátu pôvodu príslušným na rozhodnutie vo veci samej.
- 48 Vymáhanie tejto pokuty je preto priamo spojené so súbežnou existenciou tejto hlavnej povinnosti a jej nespĺnením.
- 49 Vzhľadom na toto spojenie sa pokuta uložená v rozhodnutí týkajúcom sa práva styku s dieťaťom nemôže posudzovať izolovane, akoby predstavovala autonómnu povinnosť, ale treba ju posudzovať bez oddeľovania od práva styku, ktorého ochranu zabezpečuje.
- 50 Z tohto dôvodu vymáhanie uvedenej pokuty musí patriť do rovnakého režimu vykonávania ako právo styku, ktoré sa má zabezpečiť, teda pod pravidlá stanovené v článku 28 ods. 1 a článku 41 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003.
- 51 Oddeliť režim vymáhania pokuty od režimu uplatniteľného na právo styku s dieťaťom, aby tak závisel, ako navrhovali fínska a litovská vláda, od samotného vykonávacieho konania, ktoré sa podľa článku 47 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 riadi vnútroštátnym právom členského štátu výkonu, by viedlo k umožneniu tomuto štátu, aby sám overil existenciu neplnenia práva styku.
- 52 Takáto kontrola, ktorá by sa vykonávala podľa predpisov štátu výkonu a zahŕňala by posúdenie okolností veci súdom tohto štátu, by odporovala vôli normotvorcu Únie zaviesť pre rozhodnutia vydané v tejto oblasti režim jednotného a zjednodušeného výkonu, ktorý zakazuje akékoľvek zasahovanie exekučného súdu do vecí samej a vychádza z dôvery v súd štátu pôvodu ako v súd, ktorý bol určený ako príslušný na prijatie rozhodnutia o práve styku.
- 53 Za týchto okolností treba na tretiu otázku odpovedať, že vymáhanie pokuty, ktorú uložil súd členského štátu pôvodu rozhodujúci vo veci samej o práve styku, na účely zaručenia vykonateľnosti tohto práva patrí do rovnakého režimu vykonávania ako rozhodnutie o práve styku, ktoré uvedená pokuta zabezpečuje, a že táto pokuta sa preto musí vyhlásiť za vykonateľnú podľa pravidiel definovaných nariadením č. 2201/2003.

O štvrtej otázke

- 54 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či v rámci nariadenia č. 2201/2003 sú cudzie rozhodnutia, ktorými sa ukladá pokuta, vykonateľné v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku pokuty určili s konečnou platnosťou súdy členského štátu pôvodu.
- 55 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pokuta, ktorej vymáhanie sa žiada v rámci konania vo veci samej, bola stanovená súdom štátu pôvodu na sumu 1 000 eur za každé porušenie práva styku s maximálnou sumou 25 000 eur. Z tohto spisu tiež vyplýva, že podľa článku 1385c belgického súdneho poriadku oprávnený sa pred vymáhaním pokuty nemusí domáhať určenia jej konečnej výšky súdom. Belgické právo sa v tomto odlišuje od pravidiel účinných v iných členských štátoch, najmä od fínskeho práva, podľa ktorého v súlade s § 19 ods. 1 a 2 TpL oprávnený musí požiadať súd o stanovenie konečnej sumy pokuty predtým, ako môže požadovať jej vymoženie.

- 56 Na nápravu týchto ťažkostí, ktoré môžu vyplývať z odlišností medzi právnymi úpravami členských štátov v súvislosti s touto otázkou, bolo do článku 43 Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32) vložené pravidlo, podľa ktorého cudzie rozhodnutia, ktorými sa ukladá pokuta, sú vykonateľné v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku pokuty určili s konečnou platnosťou súdy členského štátu pôvodu [pozri správu, ktorú vypracoval p. Schlosser k Zmluve z 9. októbra 1978 o pristúpení Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k Dohovoru o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, ako aj k protokolu o jeho výklade Súdnym dvorom (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 71, bod 213)]. Toto pravidlo bolo v rovnakom znení prebraté do článku 49 nariadenia č. 44/2001.
- 57 Nariadenie č. 2201/2003 a pred ním nariadenie č. 1347/2000 naopak neobsahuje podobné pravidlo. Ako to však uviedol generálny advokát v bode 81 svojich návrhov, požiadavka určenia výšky pokuty pred jej vymáhaním uvedená v rámci nariadenia č. 2201/2003 je opodstatnená v takej citlivej oblasti, akou je oblasť práva styku.
- 58 Ako bolo pripomenuté v bode 40 tohto rozsudku, dôležitosť tohto práva udržiavať osobné vzťahy a priame styky s obidvoma svojimi rodičmi, ktoré je podstatné pre ochranu práv dieťaťa, zakotveného v článku 24 ods. 3 Charty, viedla normotvorcu Únie k stanoveniu osobitného režimu s cieľom uľahčiť výkon rozhodnutí, ktoré sa ho týkajú. Tento režim je založený na zásade vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o skutočnosť, že ich vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť rovnocennú a účinnú ochranu základných práv uznaných na úrovni Únie, osobitne v Charte (rozsudok Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, bod 70), a vylučuje akékoľvek preskúmanie rozhodnutia vyhláseného súdom štátu pôvodu.
- 59 Za predpokladu, že držiteľ práva styku priznaného v jednom členskom štáte uplatňuje porušovanie tohto práva a požaduje v inom členskom štáte vymoženie pokuty, ktorej konečná výška nebola stanovená súdom štátu pôvodu, bolo by v rozpore so systémom zavedeným nariadením č. 2201/2003 umožniť súdu štátu výkonu zasahovať do určenia konečnej sumy, ktorá má byť zaplatená osobou, ktorá má povinnosť spolupracovať pri výkone práva styku s dieťaťom, keďže má k dieťaťu opatrovnícke právo. Toto určenie totiž predpokladá overenie porušenia, na ktoré poukazuje držiteľ práva styku. Takéto overenie, ktoré je pre záujmy dieťaťa zásadne dôležité, nezahŕňa len konštatovanie počtu porušení povinnosti odovzdať dieťa, ale aj posúdenie dôvodov, ktoré boli príčinou týchto porušení. Iba súd štátu pôvodu ako súd príslušný na rozhodovanie vo veci samej je oprávnený vykonať posúdenia takejto povahy.
- 60 V dôsledku toho za takého predpokladu prislúcha oprávnenému, aby využil procesné prostriedky dostupné v členskom štáte pôvodu, aby získal exekučný titul na pokutu v jej konečnej sume.
- 61 Z týchto úvah vyplýva, že na štvrtú otázku treba odpovedať, že v rámci nariadenia č. 2201/2003 sú cudzie rozhodnutia, ktorými sa ukladá pokuta, vykonateľné v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku pokuty určili s konečnou platnosťou súdy členského štátu pôvodu.

O piatej otázke

- 62 Vzhľadom na odpoveď na štvrtú otázku nie je potrebné odpovedať na túto otázku.

O trovách

- ⁶³ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že toto nariadenie sa neuplatňuje v jednom členskom štáte na vymáhanie pokuty, ktorá bola uložená v rozhodnutí vyhlásenom v inom členskom štáte, týkajúcom sa opatrovníckeho práva a práva styku na účely zabezpečenia vykonateľnosti tohto práva styku zo strany držiteľa opatrovníckeho práva.**
- 2. Vymáhanie pokuty, ktorú uložil súd členského štátu pôvodu rozhodujúci vo veci samej o práve styku, na účely zaručenia vykonateľnosti tohto práva patrí do rovnakého režimu vykonávania ako rozhodnutie o práve styku, ktoré uvedená pokuta zabezpečuje, a preto sa táto pokuta musí vyhlásiť za vykonateľnú podľa pravidiel definovaných nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.**
- 3. V rámci nariadenia č. 2201/2003 sú cudzie rozhodnutia, ktorými sa ukladá pokuta, vykonateľné v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku pokuty určili s konečnou platnosťou súdy členského štátu pôvodu.**

Podpisy